

PROPOLIS

CO TO JEST PROPOLIS I JEGO WŁAŚCIWOŚCI

Propolis jest balsamiczno-żywiczną substancją, której pszczoły używają do uszczelniania gniazda, a w mieszaninie z woskiem do polerowania komórek plastra przed zaczerwienieniem. Pszczoły w ten sposób zabezpieczają gniazdo przed mikroorganizmami. Propolis tworzony jest w ulu z przynoszonych przez zbieraczki wydzielin pączków topoli, brzozy, wierzby, sosny, świerka, jodły, olchy, dębu, jesionu i innych drzew.[2]

Propolis, jako naturalny środek leczniczy, był powszechnie stosowany przez ludzi już od dawnych czasów. Starożytni Egipcjanie bardzo dobrze znali właściwości propolisu i używali go do balsamowania zwłok. Jego właściwości lecznicze zwróciły również uwagę Greckich i Rzymskich lekarzy: Arystotelesa, Dioskorydesa, Pliniusza i Galena. Propolis, zakwalifikowany w XVII wieku jako lek przez brytyjską farmakopeę, stał się bardzo popularny w Europie między XVII, a XX wiekiem [1].

Dotychczas ujawniono około 300 składników propolisu z których najważniejsze to: flawonoidy, związki fenolowe, terpentyny, substancje lipidowo woskowe, biopierwiastki. W skład propolisu wchodzi również witaminy, białka, enzymy, wolne aminokwasy i węglowodany.[2]

WŁAŚCIWOŚCI BIOLOGICZNE

Propolis działa antybiotycznie, przeciwbakteryjnie, przeciwgrzybicznie, znieczulająco, regeneracyjnie, odtruwająco i przeciwzapalnie. Zaleca się go przy schorzeniach: układu krążenia, nadciśnienia, wrzodach żołądka i dwunastnicy, układu oddechowego, gardła, chorobach skóry i ranach.

Do drobnoustrojów wrażliwych na wyciągi propolisu należy zaliczyć: gronkowce, paciorkowce, grzyby drożdżoidalne i dermatofity. Skuteczność odnotowano także w przypadku wirusów grypy, opryszczki i zapalenia opon mózgowych. Wyciągi propolisowe przyspieszają zdecydowanie odnowę tkanek, m.in. tkanki miękkiej, łącznej, chrzęstnej i kostnej.

Wzmagają one ziarninowanie ran i ich bliznowacenie. Odznaczają się aktywnością cytostatyczną. Stwierdzono ich działanie na hodowle tkankowe wielu nowotworów ludzkich, m.in. nosogardzieli, nowotworów szyjki macicy i wątroby.

Wyciągi z propolisu wykazują działanie stymulujące układ odpornościowy. Propolis zwiększa funkcje obronne organizmu wobec bakterii i wirusów chorobotwórczych, odznacza się silnymi właściwościami przeciwutleniającymi, które polegają na zdolności przechwytywania przez propolis wolnych rodników. Już w niewielkich stężeniach hamuje zlepianie się płytek krwi, dzięki czemu zabezpiecza naczynia krwionośne przed

powstawaniem zakrzepów.

Działanie zewnętrzne propolisu znane jest od dawna. Dzięki różnorodnym właściwościom biologicznym terapia propolisowa pozwala na uzyskanie pozytywnych wyników w wielu schorzeniach skóry i błon śluzowych.

Wymienimy tylko najważniejsze grupy schorzeń miejscowych, w których propolis daje znakomite efekty lecznicze, i co warto podkreślić, są one często trudne do wyleczenia za pomocą dostępnych środków farmakologicznych.

Schorzeniami skutecznie leczonych propolisem są ropne choroby skóry, takie jak czyraki, ropnie mnogie, piodermie wrzodziejące, zajady oraz zakażone rany oparzeniowe, odmrożeniowe. Chętnie stosowany jest w leczeniu powikłanych ran pooperacyjnych, stosowany w zwalczaniu grzybicy skóry. Z dobrym skutkiem wykorzystuje się propolis do leczenia schorzeń otolaryngologicznych (zapalenia błon śluzowych nosa, nieżytów gardła i krtani, zapalenia zatok szczękowych), stomatologicznych (ostre i przewlekłe zapalenia oębnej, zapalenia dziąseł, paradontoza, suche zębodoły, ból poekstrakcyjny).

Wartościowe, chociaż do tej pory niedoceniane, jest stosowanie propolisu w chorobach wewnętrznych. Przede wszystkim propolis podawany doustnie reguluje ciśnienie krwi. Obniża on mianowicie ciśnienie tętnicze krwi jeśli jest ono wysokie i na odwrót, podwyższa niskie ciśnienie tętnicze. Działa uspokajająco.

Dobre efekty przynosi stosowanie propolisu w stanach zapalnych wątroby. Działa także osłaniająco i odtruwająco na tkankę wątrobową. Podawany profilaktycznie ochraniają przed szkodliwym działaniem substancji leczniczych, w tym antybiotyków i leków przeciwrumatycznych. Poza tym zabezpiecza wątrobę i organizm przed zatruciem metalami ciężkimi, takimi jak ołów, kadm, miedź, rtęć, czy arsen, a jeśli takie zatrucie już istnieje, usuwa jego skutki. Propolis zabezpiecza organizm przed szkodliwym działaniem promieniowania jonizującego i rentgenowskiego. Stosowany jest z powodzeniem, zarówno zapobiegawczo, jaki leczniczo w chorobie wrzodowej żołądka i dwunastnicy, stanach zapalnych żołądka i jelit oraz guzach krwawnicowych odbytu. Ponadto wspomagająco propolis podawany jest w nadczynności gruczołu tarczycowego, cukrzycy insulino zależnej i chorobach reumatycznych, np. zesztywniającym zapaleniu stawów kręgosłupa.[2]

STOSOWANIE

Na ogół w chorobach skóry i błon śluzowych stosuje się bezpośrednio wyciągi i ich emulsje wodne, oraz maści o stężeniu propolisu w granicach 3-10%. W przypadku małych ran, oparzeń i ropni chore miejsca przeciera się wyciągiem propolisowym, smarując cienką warstwą maści lub przykładając opatrunek nasączony wyciągiem. Zabieg powtarza się kilkakrotnie w ciągu dnia. W grzybicy skóry chorą powierzchnię skóry przeciera się tamponem nasączonym wyciągiem propolisowym lub smaruje maścią propolisową 3 razy dziennie. W początkowych stadiach odleżyn i żylakowych owrzodzeń podudzi skuteczne jest smarowanie chorych miejsc wyciągiem

propolisowym lub maścią propolisową.

Do kompresów i przemywań używa się 1% emulsji wodnej z wyciągiem propolisu. Zabiegi wykonuje się przez kilka tygodni.

Przy zapaleniu migdałków podniebiennych i gardła zaleca się pędzlowanie chorych miejsc wyciągiem z propolisu oraz płukanie emulsją z wodą na ogół 3 razy dziennie, aż do zaniku objawów. W zapaleniu błony śluzowej nosa można smarować jej powierzchnię maścią propolisową, przecierać tamponem nasączonym wyciągiem lub wkraplać do każdego otworu nosowego emulsję wodną kilka razy dziennie. [2]

DAWKOWANIE

Zewnętrznie zazwyczaj propolis stosowany jest bezpośrednio w postaci kropli lub wykonuje się na jego podstawie maści (np. na bazie wazeliny). Do przemywań ran i okładów można stosować roztwór 10 ml ekstraktu propolisu na 10 ml wody.

Przy zapaleniu górnych dróg oddechowych, grypie, przeziębieniu, kaszlu oraz zapaleniu oskrzeli zażywa się po 20-25 kropli wyciągu propolisowego 3 razy dziennie, po jedzeniu.

Stosowanie u dzieci należy skonsultować z lekarzem. Zalecana jednorazowa doraźna dawka to tyle kropli ile dziecko ma lat.

W stanach zapalnych żołądka i jelit oraz w początkowym stadium choroby wrzodowej żołądka wyciąg propolisowy stosuje się wspomagająco w ilości 60 kropli na pół godziny przed jedzeniem, 2-3 razy dziennie.

Przy bólu zębów pomocne jest przykładanie tamponów nasączonych wyciągiem propolisowym. W początkowych stadiach paradontozy, a także w stanach zapalnych dziąseł i błony śluzowej jamy ustnej, w chore miejsca wciera się maść propolisową, zwykle 3 razy dziennie. Do płukania jamy ustnej i dziąseł można też używać emulsji wodnej.

Sposób podania: wskazaną ilość wkroplić na chłodną wodę/ herbatę (20-50 ml), łyżkę miodu lub cukru.

PRZECIWWSKAZANIA

Zasadniczym przeciwwskazaniem do stosowania propolisu jest uczulenie na ten produkt. Do osób podatnych na alergię propolisową należą zazwyczaj osoby uczulone na użądlenia pszczoł. Pomimo, że alergia na propolis nie jest zjawiskiem zbyt częstym zaleca się przeprowadzenie testu skórniego przed rozpoczęciem stosowania. W przypadku osób uczulonych przy miejscowym zastosowaniu propolisu na delikatnej skórze występują zaczerwienienie i obrzęk, a po podaniu doustnym – obrzęk błon śluzowych, nudności oraz spadek ciśnienia tętniczego.[2]

1.Castaldo S, Capasso F. Propolis, an old remedy used in modern medicine. Fitoterapia 2002; 73 (1): 1-6.

2.doc. dr Bogdan Kędzia, mgr Elżbieta Hołderna-Kędzia. Leki z pasieki. WDR Włocławek 2005.